

Politiken den 14. januar 1981

Ny ombudsmand

Af Preben Wilhjelm, folketingsmedlem (VS)

Det var med nogen forbløffelse, at jeg forleden (10. januar) på forsiden af Politiken under overskriften »Folketingets nye ombudsmand« kunne læse, at det bliver afdelingschef Niels Eilschou Holm fra Justitsministeriet, for »Det er Justitsministeriets holdning«.

Jeg har afkrævet justitsministeren en redegørelse for, hvordan dét kan gå til.

Det er nemlig helt utilstedeligt, hvis det er korrekt, at Justitsministeriet tilkendegiver en holdning og fører en kandidat frem. Justitsministeriet er en del af den offentlige forvaltning, som den kommende ombudsmand skal kontrollere. Det er *Folketinget*, der vælger ombudsmanden, og det skal hverken regering, ministre eller ministeriet stikke næsen i. Det er *dem*, der skal kontrolleres.

I forvejen er det mere end tilstrækkeligt, at det i realiteten er topembedsmændene i Justitsministeriet, der foretager alle dommerudnævnelser. De skal ikke også afgøre eller bare påvirke den eneste udnævnelse, som er henlagt til Folketinget som en beskeden modvægt til administrationens magt.

Dette er ikke møntet personligt på den kandidat, Justitsministeriet ifølge Politiken fører frem. Det er ganske vist efter min opfattelse et dårligt og kritisabelt princip at hente en ombudsmand direkte fra den offentlige forvaltning, han skal kontrollere. Han kan risikere at blive stillet overfor klager over forvaltningsafgørelser, som han selv eller tidligere foresatte eller nære medarbejdere har haft direkte andel i. Men selvfølgelig ville vi – hvis Eilschou Holm var blevet foreslået fra anden side i den forsamling, der skal vælge ombudsmanden, nemlig Folketinget – fordomsfrit have vurderet hans kvalifikationer sammenlignet med andre kandidaters. Efter at være blevet ført frem som Justitsministeriets kandidat må han imidlertid betragtes som ude af billedet. Det forekom-

mer utænkeligt, at et flertal i Folketinget i den grad vil lade sig råde af regering og topembedsmænd i netop denne sag, som drejer sig om *Folketingets* ombudsmand og om kontrol med selvsamme regering og topembedsmænd.

Politiken skriver ganske vist, at hvis Eilschou Holm også bliver *regeringens* kandidat (!) vil det »være vanskeligt for i første række de radikale og øvrige indflydelsesrige partier at afvise ham«. Jeg må understrege, at regeringen ikke er bedt om og anstændigvis bør holde sig fra at stille med nogen kandidat.

Dernæst må jeg notere Politikens definition på »indflydelsesrige partier«. Det er i den konkrete sammenhæng altså partier, som på forhånd afskriver sig enhver indflydelse! Værd at huske, når man næste gang stoder på udtryk som »indflydelsesrige« eller »ansvarlige« partier. I den konkrete sammenhæng har jeg nu svært ved at forestille mig selv de radikale leve op til denne definition.

Ombudsmandsinstitutionen er i kraft af de to hidtidige ombudsmands personlige integritet og kvalitet blevet et af systemets få åndehuller. Det er meget begrænset, hvad der kan udrettes, men stillingen er ikke ligegyldig. Derfor er besættelsen af den naturligvis kontroversiel. Regeringens og administrationens ønsker er ganske enkelt ikke sammenfaldende med oppositionens og befolkningens ønsker.

Vi har åbent argumenteret for vor kandidat. Vi har præciseret de krav, vi mener bør stilles, redegjort for kandidatens kvalifikationer, men også erklæret os villige til at drøfte andre kandidater. Noget tyder på, at regeringspartiet ønsker en flertalsafgørelse i dølgsmål, at undgå reel behandling og at afskære visse partier fra at give deres besyv med. Sker det, skal vi sørge for at de forskellige kandidaters kvalifikationer vurderes og sammenlignes direkte i pressen.